

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 56 | 12-18 Temmuz 2021

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 267 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş belgesinde](#) söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

12 Temmuz: Adli Tıp Kurumu, 83 yaşındaki ağır hasta mahkum Mehmet Emin Özkan'ın durumunun cezaevinde kalmaya uygun olduğu yönünde [karar verdi](#).

13 Temmuz: 13 aylık bir bebeği olan Elif Çadircı, Gülen hareketiyle irtibatlı olduğu gerekçesiyle [gözaltına alındı](#).

15 Temmuz: Anayasa Mahkemesi, geçtiğimiz yıl Covid-19 salgını nedeniyle çıkarılan tartışmalı bir erken tahliye yasasında siyasi mahkumlara yönelik ayrımcılığa ilişkin olarak muhalefet tarafından yapılan bir yürütmeyi durdurma başvurusunu [reddetti](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevlerinden ihraç edilen ve sırasıyla 6 Ağustos 2019 ve 29 Aralık 2020 tarihlerinde ortadan kayboldukları ihbar edilen eski kamu çalışanları [Yusuf Bilge Tunç](#) ve [Hüseyin Galip Küçüközyiğit](#)'ten bir haber alınamadı. Tunç ve Küçüközyiğit'in ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin

dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örnekleri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

12 Temmuz: İstanbul'da polis KHK ihraçlarına karşı oturma eylemi gerçekleştiren aktivist Nursel Tanrıverdi'yi [gözaltına aldı](#).

12 Temmuz: Muş Valiliği il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterilerini 15 gün boyunca [yasakladı](#).

14 Temmuz: Şanlıurfa'da polis bir akrabalarının bir iktidar partisi üyesi tarafından öldürülmesiyle ilgili etkin yargılama yürütülmediği şikayetiyle adliye binası önünde oturma eylemi gerçekleştiren Emine Şenyaşar ve Ferit Şenyaşar'ı [gözaltına aldı](#).

14 Temmuz: İstanbul'da polis Yunanistan'da tutuklu bulunan akrabalarının serbest bırakılması talebiyle Yunan konsolosluğu önünde gösteri yapan dört kişiyi [gözaltına aldı](#).

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Temmuz: İstanbul'da savcılar eski muhalefet milletvekili Berhan Şimşek hakkında bir televizyon programındaki ifadeleri nedeniyle "devleti aşağılamak" suçlamasıyla iddianame [hazırladı](#).

14 Temmuz: İstanbul'da bir mahkeme cumhurbaşkanı danışmanı Korkmaz Karaca ile ilgili iddiaları içeren bazı haber linklerine [erişim engeli](#) getirdi.

15 Temmuz: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2016 yılında bir barış bildirisine imza attıkları gerekçesiyle işlerinden ihraç edilen 81 akademisyen ile ilgili Türkiye'den savunmasını [istedi](#).

15 Temmuz: Twitter'ın Şeffaflık Raporu'na göre 2020 yılının ikinci yarısında teyit edilmiş gazetecilere ve haber kuruluşlarına yönelik içerik kaldırma taleplerinde Türkiye Hindistan'ın ardından ikinci sırada [yer aldı](#).

SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Temmuz: Medyada yer alan haberler Boğaziçi Üniversitesi'ne hükümet yanlısı bir rektörün atanmasını protesto eylemleri sırasında gözaltına alınan öğrencilerden ikisinin kendilerine yönelik yurtdışına çıkışı yasağı nedeniyle lisansüstü eğitimleri için ülke dışına seyahat edemediğini [ortaya çıkardı](#).

13 Temmuz: Kıbrıs'ta yalnızca Türkiye tarafından tanınan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan yazar ve siyasetçilerden Türkiye'nin politikalarını eleştirenlerin Türkiye'ye girişinin yetkili makamlar tarafından yasakladığı [ortaya çıktı](#).

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

16 Temmuz: Önde gelen insan hakları savunucusu Ömer Faruk Gergerlioğlu, 2016 yılındaki bir sosyal medya paylaşımı nedeniyle milletvekilliğinin düşürülmesinden dört ay sonra parlamentodaki koltuğuna [geri döndü](#).

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

15 Temmuz: Meclis'teki bir komisyon olağanüstü hal yetkilerini üç yıl daha uzatan bir yasa tasarısını [onayladı](#). Tasarı kamu görevlilerinin ihracı ve terörizm suçlamasıyla gözaltına alınan kişilerin gözaltı süresi konusunda hükümete geniş yetkiler tanıyor.

KÜRT AZINLIK

13 Temmuz: Şanlıurfa'da jandarmalar yerel HDP yöneticisi Müslüm Arslan'ı [gözaltına aldı](#).

14 Temmuz: İstanbul'da HDP ilçe yöneticilerinden Sezer Öztürk'ün evinin duvarlarına spreyle boyalı irkçi ifadeler [yazıldı](#).

YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARA YÖNELİK HAK İHLALLERİ

15 Temmuz: Bişkek'te 31 Mayıs günü kaybolduktan haftalar sonra Türk istihbaratı tarafından Türkiye'ye

kaçırıldığı ortaya çıkan Türk-Kırgız eğitimci Orhan İnandı'nın başlangıçta üç Kırgız tarafından [kaçırıldığı](#), gözlerinin bağlanarak saatlerce otomobil ile taşındıktan sonra Türkiye'ye giden bir uçağa bindirildiği detayları avukatı tarafından açıklandı. Ankara savcılığı İnandı hakkında terörizm suçlamaları nedeniyle 22 yıla kadar hapis cezası talep eden bir iddianame [hazırladı](#).

DİĞER AZINLIKLAR

14 Temmuz: Küçük bir aşırı sağcı partinin lideri Mustafa Destici, Marmara Denizi'ndeki adalarda bulunan azınlık okullarının ve kiliselerin binalarından Yunan ve Ermeni kelimelerinin kaldırılmasını [teklif etti](#).

CEZAEVİ KOŞULLARI

12 Temmuz: Afyon'daki bir cezaevinde mahkum Mustafa Emiroğlu'nun, Covid-19 testinin pozitif çıkmasından 11 gün sonra, durumu ağırlaşması üzerine hastaneye kaldırıldığı [ortaya çıktı](#).

13 Temmuz: İzmir'de bir cezaevinin hasta mahkum Mithat Öztürk'ün hastane sevklerini bir süredir [yapmadığı](#) ortaya çıktı.

17 Temmuz: Gülen hareketiyle irtibatlı olduğu gerekçesiyle tutuklu bulunan psikolog Ertaş Sofuoğlu'nun kendisine Covid-19 teşhisi konmasının ardından 28 Haziran günü hastaneye [kaldırıldığı](#), yetkili makamların Sofuoğlu'nun durumu hakkında o günden bu yana bilgi paylaşmadığı bildirildi.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

12 Temmuz: İstanbul'da bir mahkeme, Türk bayrağına hakaret ettiği gerekçesiyle İranlı mülteci Zohren Momeni'nin tutuklanmasına [karar verdi](#).

14 Temmuz: Basında yer alan haberler, Afganistan'da Taliban tarafından işgal edilen Herat şehrinden kaçan 16 kişilik bir ailenin İstanbul Havalimanı'nda [mahsur kaldığını](#) ve uluslararası koruma talebinde bulunmalarına rağmen sınırdışı edilme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu ortaya çıkardı.

16 Temmuz: Yunanistan'da siyasi iltica talebinde bulunmak isteyen bir grup Türk vatandaşının Yunan sınır güçleri tarafından çıplak aramaya maruz bırakıldığı ve Türkiye'ye geri [itildiği](#) bildirildi.

17 Temmuz: Avrupa Parlamentosu bünyesinde hazırlanan bir araştırma [raporunda](#), Avrupa Birliği'nin sınır ve sahil güvenlik ajansı Frontex'in Türkiye-Yunanistan sınırı dahil olmak üzere AB sınırlarında göçmenlerin haklarını korumadığı ortaya kondu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

13 Temmuz: Bolu'daki bir cezaevinde gardiyanlar mahkum Mustafa Özgür Mulla'ya fiziksel saldırıda [bulundu](#). Cezaevi yönetimi Mulla'nın saldırıyla ilgili cezaevi doktorlarından rapor almasına da engel oldu.

14 Temmuz: Kahramanmaraş'taki bir cezaevinde gardiyanlar açlık grevi yapan bir grup mahkuma fiziksel saldırıda [bulundu](#).